

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Irodalmi- és Közgazdasági hetilap.

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
LÉVA, KAZINCZY-UTCA 2.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőségi telefon: 24.

Szerkesztőség:
KÖVESKUTI JENŐ
FEKETE JÓZSEF FRANK ANTAL
főmunkatársak:
KOPERNICZKY CORNÉL SCHULCZ IGNÁC
szerkesztő a szerkesztésért felelős kiadó

Előfizetési ár:
Égész évre K. 5.-
Fél évre „ 2.50
Hogyod évre „ 1.25
Egyes példány 10 fillérért kapható
SCHULCZ PAPIRÜZLETÉBEN

Karácsonyi imádság.

Urunk, Jézus Krisztus, ki most ezerkilencszáztizennégy éve leszálltál tündértrónusodból a Földre és születél egy szegény falucska szélén féltre-eső rideg sziklabarlangban szegénynek, küszködőnek, lelki kinokban gyötrődőnek, szenvedőnek és éltél nyomorban, lelki kétségek közt, ittál az élet keserű kelyhéből, szenvedted a megaláztatás töviskoronáját, haltad a kereszten a legborzalmasabb halált, hogy használj az emberiségnek: engedj meg, hogy születésed szerénységében és fénytelenességében is fölemelő ünnepét, az emberiség hivatásában megrendült hittel, remény és kétségek között, elborulva, porig sujtva, gyászban ünnepelhessük.

Elismerjük és tudjuk, hogy a betlehem barlang homályából a Te születéseddel világosság tört elő, hogy szomorú életedből áldás fakadt, hogy töviskoronád száraz fonata kivirágzott az emberiség számára, és halálod volt a legnagyobb győzelem, mert az Eszme győzött abban a holt anyag fölött s diadaloddal egy világot hódítottál meg; és mégis, most ezerkilencszáztizennégy esztendő után úgy tetszik: hiába születél, hiába éltél, hiába tanítottál, hiába haltál meg

és hiába győzedelmeskedtél a pusztulás fölött.

Leszállhatsz, ma születted és megdicsőült isten-ember a Földre és ha bejáród a végelethatalatlan csatatereteket, s látod az égő falvakat, rombadöntött városokat, rémülten futó népet, a meggyalázott erényt, szennybe fulladt eszményeket, vonagló életet és a halomra gyilkoltak tetemeit: eltakarod szent szemeidet, könnyeid patakban folynak elhaloványult isteni arcodon végig s lehetetlen, hogy fel ne sóhajts: Nem ezt akartam; én a szeretetet hirdetem és van gyűlölet, én a békét óhajtottam és van tömeggyilkolás, én az erényt és tisztaságot prédikáltam s ime bünt és szennyet látok mindenfelé Lehetetlen, hogy el ne boruljon lelked, látva, hogy az emberiség, melyet eszméiddel Te Istenhez hasonlóvá törekedtél tenni, ezerkilencszáztizennégy esztendő múlva újra visszasülyedt az állati sorba, honnét kiemelni vélted.

Szeretteink megcsonkításától, a vérmézőn történt halálától lesújtva, az emberi eszményekben való fájdalmas csalódással, de azért Benned való bizalommal álljuk bölcsődet körül. Nem tudunk, nem merünk, nem akarunk Tőled elsa-

kadni, mert érezzük, hogy ha Téged is elvesztünk: mindenéből kifosztott koldussá válik az emberiség s meg nem menti senki és semmi az erkölcsi bukástól. Szükségünk van Reád, ma születted isten-ember, de mivel elfeledtünk, eltértünk eszméidtől, vagy talán soha nem is értett meg az emberiség: születésed ünnepén kérünk, szállj le a Földre, jöjj el újra, szüless újra, taníts meg a Te hitedre, melyben megrendültünk, taníts meg a reményre, melyet elvesztettünk és taníts meg a Te ember-szeretetedre, melyet — tenzemeddel látod — nem ismerünk. Jöjj el, jöjjön el a Te országod! Ámen.

Köveskuti Jenő.

„Osztrák-magyar.“

Ma már egészen bizonyos és sehohsem vonják kétségbe, hogy a világháboruból Magyarország ragyszerlen kivesei a részét. Német szövetségesünk, akivel együtt a harc mezején vállalva küzdünk, ki nem fogy az elismerésből és a dicsőretből a magyar csapatok hősiessége felett. Katonai erényeink a világ szemében be vannak bizonyítva. De gazdasági felkészültségünknek, pénzügyi erőnknek és szervező képességünknek nem kevésbbé tanuljélt szolgáltatunk a háboru letelt hónapjaiban. Megmutattuk, hogy a magyar államiság nemcsak politikai és közjogi fogalom, de hogy ez az állam nagy erőt is jelent, amellyel ezentul szá-

K

arácsonyfa diszek és cukorkák

V

alódi prágai sonkák, élő dunai és balatoni halak.

Déligyümölcs, tea, likör, rum, pezsgő, óriási választékban kapható KERTÉSZ LAJOSNÁL.

Lang központi szálloda, étterem és kávéháza, a kereskedők találkozóhelye. Telefon 47

molni kell, amikor az európai nemzetek erőviszonyai új elhelyezkedést nyernek.

És mégis azt kell látnunk, hogy ezt az államiságunkat nemcsak ellenségeink, hanem barátaink, még most is, még mindig elhomályosítani próbálják. Nap-nap után látjuk, hogy nemcsak az osztrák, hanem a német sajtó is, amikor az osztrák-magyar hadsereg dicséretét zengi röviden „osztrák” seregekről írnak és amikor a monarchia erejét és készültségét tárgyalják, csak Ausztriáról emlékeznek meg. Nem üres hiuság késétart az, hogy nemzeti és állam önállóságunk ezen elsikkasztása ellen most is, a harc kellő közepében, tiltakozunk. E tiltakozásunkkal szemben nemcsak az osztrák, hanem a német publicitás is azt a kényelmes kifogást veti ellen, hogy a „magyar” szót azért szokták kihagyni, mert egyszerűbb és rövidebb osztrákot mondani és írni, mint osztrák-magyart. Két szólag-nak a megtakarítása viszi állítólag osztrák és német barátainkat arra, hogy eltüntessék a világból Magyarország külön létét, önálló államiságát. Hogy ez a takarékoskodás és kényelemszeretet komolytalan ürügy és üres kifogás, abban egy percre sem kételkedhetünk. Amikor a német és az osztrák sajtó a legnagyobb kedvelés és végtelen hosszú szláv, orosz és angol helységneveket és más egyéb kifejezéseket sorolja fel nap-nap után, a rövid „ungar” vagy „ungarisch” szó kiiktatása igazán nem volna olyan nagy munka, amelybe bele kell fásulni.

Ennek a kétféle szónak az elsikkasztása tehát nem kényelmi okokra vezethető vissza, hanem vagy a régi megrögzött és téves felfogásra, amely Ausztria-Magyarországban még mindig az osztrák birodalmat

látja és a dualizmust papíros csecse-becsének tekintik, amint ez a német birodalmi sajtóra nézve áll, vagy pedig rosszakarátu és tendenciózus elhallgatás, amint az osztrák sajtóban kivétel nélkül szokásos. Hiszen még most is, amikor a magyarság a monarchia legmegbízhatóbb támaszának mutatkozott és amikor a magyar fiúk legendás hősiességgel küzdenek, odaát Ausztriában egy percre sem szűnnek meg az osztrák birodalmat propagálni és a Gesammt-Monarchie mániákusai máris kovácsolják terveiket, hogy a háború győzelmes befejezte után miképpen lehetne a dualizmus megszüntetésével a monarchikus egységet kívül és belül érvényre juttatni.

Ez ellen a tendencia ellen már ma, a háború kellő közepén, a legerélyesebben sikra kell szállanunk. Bármily győzelmesen végződjék is ez a háború: a militarizmus várható felülkerekedése sem lehet elég erős arra, hogy ezt az országot, amelynek polgárai a maguk vagyonával és munkájával lehetővé teszik a győzelmet, holmi magasabb államegységbe beolvassák, nemzeti különállásától megfosztják, állami lététől elűssék. A várható győzelemnek ez az ország is tényezője, még pedig talán legfőbb tényezője és éppen ez a háború szolgáltatja legfényesebb dokumentumát annak, hogy a monarchia egyetlen helyes és államalkotó szervezete és politikai elve: a dualizmus. A magyarság és a németiség összeműködő, együttműködő hegemoniája az a szilárd alap, amelyen annak a monarchiának az erős épülete nyugszik és amelyet a nemzetiségek külön apró törekvései sem képesek meggingatni.

Nem hiu kicsinyeskedés, nem a külsőségekhez való ragaszkodás ad tartalmat ennek a dualizmusnak, hanem az a törekvés, hogy a monarchiának két birodalma a gazdasági termelés terén is teljesen érvényesíthesse a maga különálló egyéniségét és erőt. Éppen a mostani háború mutatja, hogy országunknak sokszor leócsárított agrárjellege nyújt ez egész monarchiának biztonságot e nehéz időkben. Nemcsak hadseregünket, hanem a monarchia egész népességét a magyar föld gyümölcse fogja táplálni a hosszú háború egész folyamán és a magyar gazdaság megerősödése végső sorban az egész monarchiának legelsőrendű stratégiai érdeke. De viszont az is bizonyos, hogy megszűnt az az idő, amikor hazánk területe nem volt egyéb, mint éléskamrája az osztráknak és a nyugati Európának. A modern államélet rengeteg követelményei reálaltalják országunkat is arra, hogy az egyoldalú agrártermelés kezdetleges állapotából kiemelkedve, nemzetjövendelmünknek egyéb forrásokat keressünk, amelyek képessé tesznek bennünket a béke és a háború óriási szükségleteinek fedezésére. Soha még be nem igazolódott oly pregnánsan, hogy Magyarországnak erős ipart és virágzó kereskedelmet kell teremtenie, mint mostan, a nagy leszámolás idején. A monarchiából Magyarországot gazdaságilag sem lehet többé kihagyni, ennek az országnak a termelő munkáját nem lehet többé elsikkasztani, gazdasági erejét nem lehet elhomályosítani, pénzügyi teljesítő képességét nem lehet semmibe venni.

Ezt tanulják meg végre odaát Ausztriában. Hogy a haderő dolgában a monarchia

Versok.

Ira: HALASSY VALÉRIA.

Esti ének.

Egy lány az útkon virágot keresett,
Ragyogó, hófehér, nevető virágot, —
De a virág helyett csak bogáncsot szedett.
Harmatot is akart szedni: ezüstgyöngyöt
És talált helyette durvaszínű földön
Zörgő, csűf göröngyöt.

Hófehér galambot akart simogatni
S a pázsitos fűben kigyófejű szörnyre
Talált rátoposni.

Az álmai csudák, liliomok voltak
S amikor fölébredt, a fülébe rémek
Haláldalt daloltak.

Nem tudott, nem akart, nem szeretett sírni
S egész hosszú uton szívte a csatákat
Kellott neki vívni.

Egyszer a hidegben megfagyott a lelke
Akkor jött érte egy lótszszemű férfi
S egy csendes szigeten búsan eltemette.

Akkord.

Én a bolygó fény kedvese vagyok,
Én a ködök közt lihegve futok,
Egy sápadt árnyat úzok szüntelen.

Én a síró vizek közül jövők,
Én repültem már a jövő fölött,
S egy néma vágat hordoz a szívem.

Amikor csókba fül a nagy világ,
Az én lelkem egy fantomot imád.
Ott szedtem föl a nagy sivatagon.

Az élet tarka szirmokon tapos,
Az ember éldöz, küzd és álmódz.
Verejtékben izzik a homlokom.

Gyere, gyere, erősen fogd kezem,
Rajongó lelked járja meg velem
A nagy, borongó lelkek útjait.

Én a bolygó fény kedvese vagyok,
Te vagy a bolygó fény s én hű rabod,
Elhagyjuk a Halálnak árnyait.

És suhanunk a Nirvánába át,
Napfény az útunk és fehér virág.

Szalay Pál kiállítása.

A közönséges ember életének legnagyobb ünnepe az eljegyzés vagy az esküvő, mert boldogsága felé ekkor teszi a legelhatározott lépést.

A művészember nem akkor a legboldogabb, mikor földi lány ujjára gyűrűt húz, hanem amikor a Műzával tartja az eljegyzését. Akkor, mikor az első kötete jelenik

meg, az első hangversenyt tartja, az első szobrárt leplezik le, amikor képeit kiállítják. A művész életének ez a legboldogabb napja, mert ez az első lépés a művész égből boldogsága: a dicsőség felé.

Szalay Pál lelkét most ilyen, völgyeni boldogságnál nagyobb boldogság árasztotta el. Az első nagyobb kiállítása van. Nem hiszem, hogy boldogabbnak érezte volna magát akkor, amikor az Erdőben c. képét a Műcsarnokban kiállították, mint most, amikor eddigi munkásságát szülővárosának mutathatja be. S éppen annak az intézetnek a rajztermében, ahol az első ihletket, az első serkentést és bátorítást kapta, ahol első álmait szövögette a boldogságok boldogságáról: a dicsőségről. S im, most ugyanannak az intézetnek a termében láthatja, hogy egy jó darab utat már megtett s hogy jó uton halad s ha energiával, testi s lelki egészséggel győzi: el is éri ragyogó vezércsillagát, a dicsőséget.

Azok, akik munkájuk közvetlen eredményét nem láthatják — a kiállítás láttára elámulhatnak: ilyen fiatalon, ilyen rövid idő alatt ennyit dolgozni: boszorkányság. De a képeknek és rajzoknak ez a nagyszáma csak azt igazolja, hogy Szalay munkabíró és szorgalmas festő.

A képek nagy számából azt látjuk, hogy

„osztrák-magyar“ és nem osztrák, azt a háboruban máris csalhatatlanul bebizonyítottuk. De hogy gazdaságilag is benne van a külön „magyar“ ebben a monarchiában, azt érvényesíteni fogjuk a jövőben.

Jegyzetek.

Irta: Vesper.

Elveszett értékek.

1914. december.

Beborult az ég alja, — rőt felhők piroslanak rajta. Komor, dübörgő csattanások halatszanak, — milliók katonásan egybeszórt lépésével menydörög a háború.

A politika azt tanítja, hogy a háború szükséges tisztítófolyamat, mely a nemzetek közül azokat, melyek a „nemzet“ emelkedettebb erkölcsi fokát meg nem érdemlik, a „nép“-ek sorába selejtezti vissza.

Ez a tisztító folyamat azonban nem lehet fájdalom nélküli való és nyomában, — mint az orvos műtökése alatt — vér fakad, fájdalmas vonaglások reszketnek és búgó sóhajok kelnek.

A háborúnak elemi ereje van, mint a tűznek, vagy a víznek, — nincs és nem lehet tekintettel semmire és keresztülgázol mindenben.

Égő épületek vérszínű lángja csapdok magasan az ég kupolás boltozatára, emberkéz fáradtságos esztendei munkája porrá és hamuvá omlik egy gránát fűlsiketítő csattanásában, — életek munkaeredményei szertefoszlanak, — milliók és milliók mennek tönkre másodpercek alatt.

Ez azonban a dolognak az anyagi oldala. Az anyagi élet rendje pedig olyan, mint a jól megkezt kocsikerék: ha kőbe átközik, ha akadályon megy is át, megzökken, megtorpan ugyan, de megy tovább. Elveszték anyagi értékek? Teremnek ujak.

Romok között zsendülés idején, kinől a föld. Ez az ujratermés a nagyszerű a világ rendjében. Ez a nagy állandóság, a megmaradás. Pusztító és mindent megrázó vihar elültével visszanyeri minden a régi képét és az ég kék zománcában mosolyog le a nap.

Vesznek azonban más értékek is: a szellemeik.

Életek mennek tönkre és százezerszám áll meg szívek verése. Minden élet érték, mert életekhez kapcsolódik és mert mindenki valakinek valakije.

Vannak egyetemesebb életértékek is. Melyek nem csak egyeseknek, vagy kis köröknek becsesek, hanem az emberiségnek. Akiknek szellemi produktumai az emberi összességnek voltak, vagy lettek volna értékkövei.

A legnagyobb csoda, mely előtt térdboruló szent ámulattal kell megállni: az emberi gondolkodás. Minden ember egy kis világ, aki magában hordja a nagy világot. Világít az értelem két kicsiny lámpása és tűnődve szemlélődik belé a világba, hogy magába olvassa és magában felolvassza. Hogy kihozzon olyan dolgokat, amelyek bennreszettek valahol a mindenség egy csücskében, de kihozni nem tudta senki csak ő, a maga különösen látó módján.

Am, ha jön a halál sötétje és befűggyönyözi a két kicsiny lámpást, ha az élet csodás misztériuma a meghalás fakó mezeiségébe megy át és megáll az agytekervénynek csodálatos, szűz anyaföldnél is bővebben termő működése: egyszer és mindenkorra megszűnik a kis világ, az ember egyéni, különvilága és nem ébred soha többé.

Akik odadják most életüket, mert nemzetük egzisztenciális léte úgy kívánja, hány van ezek között, akik arra teremtődtek, hogy szellemi értékekben elsőrendűt produkáljanak!

Akik az emberi szenvedélyek östecsapásából súlyosabb veretű tragédiákat kovácsolhattak volna ki, mint Shakespeare; rövid, rimes sorokban seavuk csalóányabb zengésű lett volna, mint az édes szavú Heineé; tömörebben és súlyosabban írtak volna történelmet, mint Carlyle; ecsetjükből a színeknek aranyosabb verőfénye került volna ki, mint Rafaélé-ból; vésőjükk csapása alatt a márvány nemesebb idomokat öltött volna, mint Praxitelesé alatt; simább modoru diplomáik lettek volna Metternich-nél; a technika rejtelmei zseniálisabban oldották volna meg, mint Edison!

Hány, de hány érték az élet és a világ ezernyi-ezer ágának minden oldaláról tekintve!

És most megáll a szív verése, megszűnik az élet, kihül az agy és minden, ami benne rejtezett.

Ezek azok az értékek, melyek örökké elvesztek.

Semmi sincs azonban, mire vigaszt ne lehetne találni. A néző szem az árnyék komorságában is meglatja a fény rezgését.

Nemcsak a fizikában érvényes az energia-megmaradás elve, hanem mindenben. S ha ezek az érték-energiák elvesztek is, beelővadtak a végtelenség veszmisségébe, nem vesztek, mert nem vesztek el örökre.

Fel fognak újra tűnni, átalakulva bár, de való értékükben a nagy cél bekövetkezésekor, melyért életüket adták tulajdonosaik s melyből az emberiségnek dicsősége és boldogulása fog fakadni.

Gondoljunk sebesültjeinkre!

Szalay szeret, a képek minőségéből és sokféleségéből pedig azt, hogy tud is festeni és rajzolni. S művészi tanulmányait nagy öntudattal végzi. Megpróbálkozik művészetének minden fajtájával és minden technikájával, hogy művészetének lelkebe annál mélyebben hatoljon, gyönyörűségeit élvezze, nehézségeit megismerje s leírja . . . s hogy nagy kereséssel a maga tehetségének legigazibb s leggazdagabb erére rátaláljon.

Ez a kiállítás még nem mutatja tisztán, hogy tehetségének bomló bombaja melyik irányban fog legszebb virágokat bontani. Sőt fejlődő, érő művészetének sokszínűségét és sok irányát sejteti. De hogy gyönyörű virágokat nyit majd, ezt már ez a kiállítás is susogja. Ha . . . ha . . . De erre a ha-ra, növe tehetségénél csak a Sors felelhet.

Az olajfestményben a tájkép mutatkozik legnagyobb erősségének. L' amour premier revient toujours. A három nagy, színbu buja, ifjúkori ideális tájképe első szerelmét áruja el. S hiába akar rajzaival, másolataival az egyszólamúság elől a figurális képírás terére menekülni: első szerelme, a tájkép vissza csalja a nagy természet hangulatainak megfestéséhez. S az impresszionizmus híveként és Szinyei-Merse ügyes tanítványaként megfesti nekünk a Lévat környező természet téli, nyári hangulatait,

ősz színeit, tavaszi sejtelmét s plein-airben szépeknek láttaja velünk a lévai poros, piszkos, érdektelen utcákat (Csöndes utca) s Mosolyog az Isten c. képén az alkony szépségét és hangulatát rögzíti meg számunkra.

Ez a sok tájkép művészivé érlelte technikáját és megedzette természetes szemét. Ilyen újabb képei határozottan művésziek (Tót falu, Napsütésben, Ősz színek).

De határozott tehetségét árul el a figurális rajz terén is. Ezt a sok szebbnél-szebb, legkülönfélébb helyzetet s arctípust mutató tanulmány, vázlat igazolja. S az a főhelyen levő, szomorú aktualitású kép, amelyet Henri Dangr eszméje után festett. Krisztus a csataterén szanaszét heverő holttestek közt áll s a nagy pusztulás láttára eltakarja szelíd arcát, mintha fájdalmasan mondaná: „Nem békét hoztam, hanem fegyvert.“

Ez a kép szinte követeli Szalaytól, hogy a figurális képírás terén törekedjék a nagyobb és önállóbb kompozíciókra.

Az ilyen hajlam első csirája talán Az élet alkonyán c. képén (olaj és aquarelle) mutatkozik, de szép bibliai színvonalais a hűn-magyar mondavilág tárgyköréből festett aquarellejei s vázlatkönyvének tervei, tanulmányai sejtetik, hogy nagyobb kompozíció tervei is rajznak képreletében.

A figurális képírásból való tehetségét mutatják a magyar nép életéből vett, alakjaíró készített apróbb aquarellejei és meseképei is.

Talán ezek az aranyos meseképek a kiállítás legértékesebb, legművészi képei. Szalay talán valamennyi képe közül ezekben mutatkozik legerényibbnek s legönállóbbnak. Mintha ez lenne az ő specifikus művészi tere. Akár a stílizált, dekoratív jellegű Mézeskalács, Piroksa és a farkas, Mocskos Pali, akár a színekben gazdag Várzskendő vagy Jancsi és Juliska két kivételben megrajzolt meseképet nézzük vagy a teljesen magyar felfogású Hűvelk Matyit, arról győződünk meg, hogy ezekben egy frisseb tehetségű meseillusztrátorunk és festőnk művészetét érlelődik. Ez a képcsoport a kiállítás legszebb része.

A terem két sarkában a vázolás különféle nemeit mutató rajzok, illusztráció-tervek vannak, valamint a pályadíjt nyert magyarstíli tervek szerint készült kérimunkák. Érdekes itten egy üvegfestmény-tervezet (Vadászat után) s egy bibliai tárgyú fresko-terv. A többi iparművészi jellegű tervek között is (könyvek címlapjai) sok szép látunk.

A terem másik részén a karikatúra terén mutat be néhány sikerült kísérletet. Az asztalokon levő vázlatkönyvei, illusztrációi, levelezőlappai — a művészi apróság.

Egyház-zenei hangverseny.

A konzervatív katolikus egyháznak legnagyobb erőssége a fejlődés alapján álló protestáns egyházakkal szemben mélyeséges és csodálatosan gazdag művészetében van. Maga az egyház tanaiban és szervezeteiben legmagasabb intézményétől kezdve a legkisebb papsípkáig minden ősi, addig zeneművészete kezdve Ambrozius püspök IV. századi egyszerű dallamaitól Orlandus Lassuson és Palestrinán át napjainkig rendkívüli fejlődésen és szédítő emelkedésen ment keresztül. És ennek a fejlődésnek és emelkedésnek ma sincs vége. A kath. egyházi zeneművészet, mint valami élő organizmus szüntelen újabb rügyeket hoz és ágakat hajt. Ebből a temérdek gazdagságu zene-irodalomból mutatott be néhány igen szép áhítatos, nagy művészi célok felé hajló terméket *Cziczka Angéla*, a Reviczky-Társaság zeneiskolájának kitűnő tanárnoje, aki nem csak a szongorát kezeli nemes művészeittel, hanem — s ezt valóban ritkaság-kép kell följegyeznünk — elsőrangú orgonista is. Műkedvelő gárdájával, melyet ez a nagy tehetségű leány két úriúrból, néhány katoja-muzsikusból és a főgimnázium ifjúságából szinte néhány nap alatt szervezett, nálunk eddig egészen új, nemes műélvezetet nyújtott közönségünknek. Megtiszteljük a kitűnő tanárnőt azzal, hogy produkcióit nem a vidéki városokban szinte általában vált műkedvelői és udvariassági tekintetek szerint itéljük meg, hanem komoly kritikával és művészi szempontok szerint értékeljük. Őt magát is nem azért hitta meg zeneiskolájának vezetésére a Reviczky-Társaság, hogy a dilettantizmust fejlessze nálunk, hanem hogy megismerteresse ifjúságunkat az igaz művészetet, abba bevezesse, nekünk pedig komoly műélvezetet nyújtson. Ennek a feladatának a kisasszony nem csak meg tud, de meg is akar felelni. Erre enged következtetni a f. hó 21-én megtartott egyh. hangverseny sikere.

gokban már művészek mutatják. Exlibris-tervei gondolatban, rajzban, színezésben művésziék. S itt a technikája mutatja, hogy nagy öntettel és könnyen dolgozik. Csak ezek a keresletnek örvendő művészi apróságok el ne vakítsák s a nagyobb kompozícióktól el ne vonják.

A művészet új jegyesét a legszebb testvéri ajándékkal lepte meg Buncsek Restó, aki művészarátja kiállítására elkészítette a festő mellszobrát és plaquette-jét. Ez a két szobrászmű harmonikusan illeszkedik bele a kiállítás keretébe.

Uj tehetségű bimbóakadásaként hat rák Szalay kiállítás. Irányát, fejlődésének útját még nem tudjuk megállapítani, de ebből a kiállításból sejtiük, hogy izig-vérig magyar tehetségnek ígérkezik. Kinyilik-e, s fog-e virulni, illatozni? Vagy a sokat ígérő bimbót fagy éri, vagy az élet vad keze letépi? Nem tudjuk. Qui vivra: verra.

Fekete József.

A piaristák diskkrét és mindig előkelő közönségtől látogatott temploma azuttal nem konvencionális egyházművészetnek volt színhelye. A közönség a templomot a rossz idő dacára, teljesen megtöltötte és áhítatos csendben hallgatta a hangversenyt. Az első szám *Cziczka* kisasszony saját szerzeményű praeludiuma volt. Praeludiumnak nevezi szerényen a művész, de voltaképen orgonaversenydarab, mely a nemes és mindvégig költői tartalom mellett a művészi technika csillogtatására is szánu van. Finaléja a Hymusz kontrapunktikus gyönyörű feldolgozása igazán értékes művészi munka. A darab az abban kifejezett hangulathoz képest erőteljesen, majd nagy finomsággal s általában művészi bravurral volt előadva s a közönségre nagy hatást tett. A második szám nagy esőt jelentett a programban. Beranek ismert nevű zenész, de *O Deus salva me* bariton és cselló-szólvál spékelt walterütemes fülcsiklandozó éneke közelebb áll az operett-, mint a komoly egyházi zenéhez. *Deák* Tivadar gimn. tanuló megelőzőleg szép baritonja azonban élvezetet nyújtott. A harmadik számmal, egy vegyes *capella* karnál ismét lendült a hangverseny értéke. A kar *Cziczka* kisasszony szerzeménye, melyet ő Palestrina középkori nagy egyh. zeneszerző stílusában írt, sok zenei tudással, *Taby* Lajosné úrnó csinos szopránja mellett nagyon szépen érvényesült itt *Szilassy* Dezsőné urasszony hatalmas és szép altja. *Rasnowszky* Kálmán főgimn tanár alkalmi beszéde következett most. A kitűnő tanártól sok szép szereplést hallottunk már, az a beszéd azonban tán valamennyi eddigit felülmutta. Előbb megajzolta a kereszténység szerepét a magyar történelemben, majd nemzetünk világtörténelmi hivatását fejtegette komoly történettudással, kimutatván, hogy a jelen világháboruban való fényes részvételével is ezt a világtörténelmi hivatást szolgálja nemzetünk, végül megajzolta a jövő perspektíváját, mely a nemzet nagyságát mutatja. A beszéd költői stílus, művészi szerkezet és lendületes előadás szempontjából egyaránt kitűnő volt és mély hatást keltett. Ismét *Cziczka* Angéla szerzeménye, egy csinos terzett következett, (*Ave* Mária) melyet *Tabyné* és *Szilassy* úrnők és maga a szerző énekeltek. *Martini Stabat Mater*-e költői műalkotás, vegyeskar, melyet *Cziczka* kisasszony vezetésével a főgimn. ifjúság énekelt, még pedig nagy biztossággal és mindvégig megfelelő tömörséggel. A hatásos kar után egy Chopin praeludiumot hallottunk az orgonán, mely álmódosó búbjával, magasan költői előadásával a hozzáértők szívébe markolt. Nem képezett külön műsor-számot, el volt rejtve, de mi észrevettük s mint a hangverseny legnagyobb kincsét értékeljük. Általában meg kell jegyeznünk, hogy a hangverseny tiszta művészi eleme az orgonajáték volt, melyből többet szereltünk volna hallani. A hangversenyt *Zanfel Laudate Dominum*-ja zárta be, mely hatalmas kar, zene- és orgonakisérettel.

A közönség mély meghalottsággal távozott. Ugy tudjuk, hogy a hangverseny tetemes jövedelemmel gazdagította a Vöröskereszt-Egyesület pénztárát.

—i.

H I R E K.

Új karácsonyi ének.

Sötét szoba, benne bús anya:
Kialvó gyertya, füstfölgő kanóc.
Az éj hallgat, mint aholt banya
S álom-szemed csillogó szava:
Ki az, ki most nem bánat-martaióc?

Hallgat ma a vidám pásztórénak.
Hideg les a szent fenyő alatt.
Uralma van síró öröm-télnak;
Arany-diók háborús meséje:
A Mars-isten útja itt haladt.

Asztalodhoz harcos árnyak ülnek:
Csatából jött édes vágyaidd.
A szemedbe fájó könnyek gyűlnek...
Méhkalácsok kardja vágja széjjel
Karácsonyfán az angyal szárnyait.

Rakéták fénye ivben csillan,
Aranyesőtől csillagos szobád.
Szivedben maró sejtés villan:
Jaj! Tán megölte, tán szóttépte
Harcmezőkön őt is egy-gránát!

Nincs, kinek törj a fehér kalácsból;
A méz most szemednek sós sava.
Lopva jut ki a gyerek szobából:
— Mint ijesztő vézmadár, — az ágyú,
Puska, kard, az ólomkatona.

Nincs, kinek add az anyai csókot,
Nincs, kit várjon ölelő karod.
Hitvesi szerelmed könnyel ójtod
S ha tört magad is ravatalra szánod,
Nem segíthetsz, bárhogy akarod.

Mert elvitte valaki a Békét,
Sasszárnnyon vitte innen messzire.
Letépték a karácsonya ékét...
S mit elraboltak tőlünk, Jézus, te...
Öröm—, boldogságunk hozd ide!

Virág Győző.

— A sebesült katonák szeretetvendégsége. A lévai Bethlen Katalin Nőegylet és az Erzsébet Fülléregylet vezetősége együttes felhívásban fordul a jövővi közönséghez az itt levő mintegy 250 sebesült magyar, lengyel s más nemzetiségű katonának karácsonyi megvendégelésé érdekében. A nőegylet 25-én este 6 órakor szeretetvendégséget rendez a katonák számára s ecéliből elfogadnak théat, rumot, cukrot, diót, csokoládét, gyümölcsöt, teasüteményt, szivart, dohányt, cigarettát, gyufát, hurkat, kolbászt, libát, csirkét sültve, hidegen stb. Az adományokat december 25-én délután 2 órától veszi át a bizottság a ref. iskola nagytermében (Szentháromság-tér 2.)

— A kistapolcsányi udvarból. *Augustia* királyi hercegasszony a karácsonyi ünnepek családjával együtt a kistapolcsányi kastélyban fogja tölteni. Az ünnep előkészítésére *Libits* Adolf már előbb Kistapolcsányba érkezett.

— **Hósi halál.** Már rég kísértett a szomorú hír, hogy *Bellán* Sándor elesett, majd rövidesen újabb hír kerekedett felül: hadifogságba került. Így tartott ez csaknem két hónapig, míg végül is igaznak bizonyult az első hír, az egész város nagy sajnálatára. Minekünk egyaránt kedves minden halottunk, aki a hazáért halt meg, mindenkit sajnálunk, de hát egy kialudt fiatal élet fölött, melytől még sokat reméltünk, kitehet róia, ha erősebben dobban meg szívünk. Vagy várhattunk volna még tőle többet is annál, hogy meghalt a hazáért? — A város a következő gyászjelentést adta ki: Léva r. t. város tanácsa és tisztai kara mély fájdalommal jelenti, hogy ifju kartársa *Bellán* Sándor városi fogalmazó, a 14-ik honvédegyalozgerezd tartalékos zászlósa, október 24-ik napján, élete virágában 26. éves korában, az északi harcterén Ivangorod alatt vívott csaták tüzeiben hősi halált halt. A polgári életben a férfias jellemnek, a nyílt őszinteségnek, a szívélyes barátságának és a személyválogatás nélküli udvariasságának, szolgálatkészségének és kötelességtudásának mintaképe volt; tehetsége s a becsület és jó iránti szeretete nagy tettekre hívhatta volna. A harcmezőn hősként elhalt fiatal kartársunk emlékezetét irindig kegyelettel és büszkeséggel fogjuk megőrizni.

— **A népfelkelők bevonulása.** Az ország területén most folyó népfelkelői benuniató szemléken katonai szolgálataira alkalmasnak talált 24—36 évkorban levő népfelkelők, mint azt a népfelkelői szemlék előtt kiadott féléhivatalos kommuniké is bejelentette, az 1915. év elején, korszályok szerint, a szükséghez képest hivatalnak be. Előbb a fiatalabbak, később az idősebbek. Amint most beavatott helyről értesülünk az első négy fiatalabb korszály bevonulása január 16-án fog megtörténni. A többi 24—36 évkorú népfelkelők behívására később kerül majd a sor s szintén több csoportban fog történni.

— **Magyar Hindenburg.** Az itt következő, Bars megyéből eredő, kedves apróságot az egyik napilapban olvastuk, de amilyen jöztü, újból megérdemli a nyomdafestéket: Szinte magától értődik, hogy manapság mindenféle magyarok között „*Ferenc Jóska*,” „*Jósi főherceg*” és „*Tisza Pista*” után — vagy velük együtt — a legnépszerűbb férfi Hindenburg, a csodálatos német hadvezér. Aminek bizonyossága gyanánt vármegyénk egyik népszerű férfi, *Konkoly-Thege* Sándor, különben pedig szantói földbirtoikos újszülött fiának keresztnevétől ezt adta: „*Hindenburg*”. A nagyreményű magyar csemete teljes neve ősnemes magyar prédikátumával együtt így fog hangzani: *Konkoly-Thege Hindenburg*. Ő az első magyar Hindenburg tehát, — Isten éltesse. Az apa melegsívű ötlete egyébként kicsi hujja, hogy csa-áldi viszálykodásra nem adott alkalmat. Mert ugyanekkor, amidőn az apa *Konkoly*-nak, a vejének, aki szintén *Konkoly-Thege*, de Pál, ugyancsak született egy fiacskája, akit az ifjabb *Konkoly* — ugyanolyan melegsívű ötlettől vezéreltetve, mint apósa — *Hindenburg*-nak akart megkereszteltetni. Azt beszélik, hogy a két szándék majdnem éles ellentétbe hozta a két *Konkolyt*, apát és vót, a két apát — mindketten belátván azt, hogy két magyar *Hindenburg* mégis sok volna egyszerre, amikor német *Hindenburg* is csak egy van az egész világon! Végre is az ifjabb engedett, mert enged az, aki — ifjabb.

— **„Örök emlék Léva.”** A Léván ápolt a már gyógyultan eltávozt katonák az itt következő levélben mondottak köszönetet a lévai nőknek, akik mint önkéntes ápolónők szorgoskodtak körülöttük. A levelet a tanítóképzőben ápolt katonák írták s az ottani felügyelő irlalmas nővérnek küldték, neki egyébként külön lapon írták köszönetet. A primitív sorokból a hős magyar katonák halás szívének dobogása hangzik ki. Ime a levél: *Sebesült bajtársak köszönete Léva városi Ápoló nők kik Saives hűségel áldozták föl Napjaikat és Fáradságukat Miértünk akik Meze távolból Isten akarója föltán ide rendeltünk mint haza védő sebesültek Miel halás köszönetünket vegyék fölünk Miel tiszteletel és Szeretettel köszönetet írok szerény soraimban Nagyon szépen köszönnayük értünk tet fáradozásukat és az Isten Segítse őket életük palájan joegéséggel Szerecsével az élet után az ur magához fogadja őket adja meg a Fáradságuk jutalmát és az összes Látogatókat Egyhangulag nagyon szépen Köszönnayük az ajánlókat és a Látogatásokat és rólunk emlékezesüket halásan köszönnayük Isten velük és velünk Örök emlék Léva. — A távozó a képzői igazgatónak, köztartásvezető tanárnak és a nevelőknek szintén külön levélben fejezték ki köszönetüket, megjegyzésem, hogy: Szeretettel gondolunk vissza Hazafijaz Viselkedésükre melet velünk Tanusítottak.*

— **Ikolás gyermekek a katonáknak.** A katonák karácsonyi ajándékára a bars megyei népiszkolákban is nagy lelkesedéssel folyt a gyűjtés. Hogy a tanítók milyen szivesen karolták fel a hazafias ügyet, mutatja az is, hogy a tanfelügyelőség 166 tanítóhoz, ill. tanítónohoz fordult kéreccsel a gyűjtés érdekében s a gyűjtés után kiírták, hogy a mozgalomban 172-en vettek részt. A befolyt összeg 3208 korona, a Hadsegítő hivatalhoz lett küldve. Vármegyénk közigazgatási bizottsága a lelkes tanítói karnak köszönetet szavazott.

— **Emlék a hősöknek** A hadügyminiszter elnökletével Bécsben bizottság alakult, mely egy hatalmas irodalmi műben emléket fog állítani a most folyó háború hőseinek. A munka jövedelme az özvegyek és árvaik javára lesz fordítva. Az 1914. címét viselő könyvben minden kinttett katonának az arcképét is kiadják. Felhívjuk tehát a királyi kinttettekben részesült katonák hozzátartozóit, hogy az arcképeket az alanti címre mielőbb küldjék be s írják a kép hátlapjára olvashatóan a kinttettnek vezeték és keresznevét, katonai rangját és az ezrednek pontos megjelölését. Amennyiben az újságok leírták annak idején a hősöt, úgy ez is melléklendő. Az arckép beküldhető akkor is, ha az illetőt polgári ruhában ábrázolja. A kép és a hozzá tartozó adatok közlése teljesen díjtalan és emléktől ingyen kapják meg a hősök vagy hozzátartozóik a műnek ama részét, mely részük vonatkozik. A küldemények, melyeken a küldő neve és címe pontosan feltüntetendő, a következő címre követhet: *Verwaltung des Werkes 1914 Wien, I, Seitzergasse 6.*

— **Öngyilkos szerelmes.** Verebélyen Rusz János 16 éves gépészinas szerelmes volt egy nátnál kevésbé fiatalabb csetédlányba, aki viszonozta érzelmeit. Azonban a fiu színteli ellene voltak a fiatalok vonsalmának, azért előlötti hátnálában a szerelmes szívű gépészinas fogott egy revolvert és szívelelte magát.

Béke napja.

Béke napja, szent karácsony,
Jaj de szomorú vagy!
Milyen volt az öröm eddig,
Most a bánat oly nagy.
Testvér töri, zúzza egymást,
Vagy a vért ontja.
Hej, de csalán mér jutalmat
Az igazság fontja!

Jó akarat fényes napja,
Jaj, de borús lettél!
Mennyi hősré borított már
Hantot a hideg tél!
Hőtlül, fagytul mit szenvedett
Az ember, az állat!
Uram Jézus, hát van-e még
Irgalom te nálad?

Hogyha van még, angyalidat
Küldd a szenvedőkhöz.
Elesettek gyöngé testét
Ne ragaszd a rőghöz.
Minél több szív térjen vissza
Multával e napnak,
S ne maradjon egy ország se
Elnyomottnak, rabnak.

Sugározék a dicsőség
Árpád földjén végig.
Győzelem-dal harsogjon föl,
Hol a Rajna kéklük.
Vértengerbe olaját
Az Ur keze hintsen,
S szálljon hírül, hogy magyarnak
Sohol pája nincsen.

Tóth István.

— **Pro pátria.** *Hulják* Lázár, *Hulják* János garamuffalui igazgatótanítónak a fia, aki tavaly szerzett oklevelet a lévai tanítóképzőben, november 24-én, az orosz harcterén, a *Pilica* melletti csatában elesett. A fiatal tanítót, mint önkéntest, a tisztiiskolába osztották be, de ő ötöd magával azt kérte, hogy a harcterre mekössen azonnal. Az engedélyt meg is kapta. Vitézül küzdött, míg csak el nem esett a hős 14-es honvéd.

— **A diákkatonák karácsonya.** Kedves módon emlékezett meg a lévai állami tanítóképző önképzőköreinek ifjúsága katonának felcsapot pajtásairól. Egy rendkívüli gyűlést szánt az ifjúság életében történelmi esemény megörökítésére. Karácsonyi üdvözlétül az erről szóló jegyzőkönyvet kapják itthonról a tanárelnökök üzenetet küldő beszédével s az ifj. elnök Diák-katonákhoz c. nagyon szép versével együtt. Hogy a szívből fakadt érzéseket tolmácsoló jegyzőkönyvhöz egy nagy csomag édeség, sőt diáknak némiképp tiltott (Diáknak talán tiltott, de katonának bizonyára nem. *A szerk.*) gyümölcs: cigaretták is melléklődött, az csak az önképzőkör szerető figyelmét és áldozatkészségét tanusítja. Hát a diákkatonákhoz is leszállt a szeretet: írás meg „*hazai*” csomag képében!

— **A közigazgatás köréből.** A zsitvayermati körjegyzői állásra a szövetkezett községek képviselőtestületének egyeteme *Lévai* Sándor újlóti segédjegyzőt válasszotta meg. — Az alispán dr. *Petrikovich* Imre közlg.

gyakornok, tb. szolgabírói a verebélyi szolgabírósgától a lévai járási szolgabírósgá-hoz helyezte át. — *Fekets* Sándor nagy-kálnai körjegyzőt saját kérelmére a vár-mege közgyűlése nyugdíjba helyezte.

— **Tót községek fejlődése.** Barsvármegyé-nek a napokban megtartott téli közgyűlés-en az alispán negyedéves jelentésében egy nemkevesé meglepő sörvendetes tény foglalt helyet. A jelentés szerint, az oszlá-nyi járás községeiben a lakások higiénéje láthatóan javult. A nyár folyamán sok lakás megfelelően át lett alakítva, a szobák nagyobbak és magasabbak, új házak nagyobb számban épültek az eddigieknél tágasabb, magasabb szobákkal és ablakkal. E jelenség azt mutatja, hogy imár a sivárság elszomorító képét mutató apró viányilós tót községek is ráléptek a kulturális haladás útjára. Kezdenek adni ők is vala-mit az egészségügyre, mire idáig ügyet sem vetettek. Szép nagy házakat emelnek, tágas szobákkal, dus napfénytereszto, szel-lörsre tárható ablakkal, melyekbe télen bizonyára nem kerül már többé fűrészpör vagy sáros tapaszás, az ámbátor kissé hi-deg, de annál frissebb, jobb levegő ellen. A népek ezt a mutatózó haladását ki kell mindenütt használni a maga javára. Persze már csak a békés idők beállása után lehet erről beszélni, de hogy most már majd tényleg és komolyan szó lehet róla, azt mutatják ezek a barsmegyi faluk, melyek a felvidéki községek haladásának hangos szavu első fecskéi.

— **Tennivalók a sebesültek hazaszállításá-sa érdekében.** Mikor meg elején tartottunk a háborúnak, a hadvezetőség a sebesülteket rövidebb—hosszabb időre szabagságotla, de azóta a viszonyok megváltoztak. Katona-ra állandóan nagy szükség van, azért a könnyű sebesültek és betegek nagyrésze a harcsterhez közlekvő hórházakban nyer elhelyezést, hogy felgyógyulásuk után azon-nal visszamehessenek csapatestüköz. Igen gyakori azonban az az eset, hogy különö-son a súlyosabb sebesültek az ország bel-sejébe szállítatnak és még sem kerülnek haza. Ha az ily sebesülteket teljes felgyó-nyulásukig haza akarjuk szállítani, az el-járás a következő: az illető város, vagy falu egyik kórházának vezető orvosától nyilatkozatot kérünk, hogy a sebesült hazá-szállítása ellen kifogása nincsen és hogy azt kórházába felvenni hajlandó. E nyilatkozatot bélyegmentes kérvényhez mellékeljük, mely-ben a sebesült hazaszállítását kérjük a kórháztól, melyben felszük. Megjegyezzük azonban, hogy a legénységi állományba tartozó katonák kivétel nélkül kórházi ápo-lás alá tartoznak, házi ápolásban csak tisz-tek részesülhetnek.

— **Az újvívi üdvözlések megváltása.** A Hadsegítő Hivatal ezután kéri fel a közön-séget, hogy az idén váltsa meg az újvívi üdvözléseket és azt az összeget, amit más-kor erre a célra szokott fordítani, most a fent jelzett hivatal özevy- és árva alapja javára fizesse be. Hiszen ma olyan időket élünk, amikor a sablontól könnyű szívvel eltekinthetünk, legkivált akkor, ha ezzel a jótékonyaság oltárán is áldozhatunk fillérek-inkel. A posta a Hadsegítő Hivatal címére (Bpest, IV. Váci utca 38.) feladott pénz-küldeményeket portómentesen szállítja, ha az utalványra fel van jegyezve, hogy kato-náknak szánt szeretetadomány. Adományo-kat mi is szívesen közvetítünk s lapunkban nyugtázzuk azokat.

— **A József kir. herceg Szanatórium Egyesület beszámoló közgyűlése**it december hó 29-én délelőtti 11 órakor tartja meg Bu-dapesten saját helyiségében (IV. Sütő utca 2), melyre a tagokat ezután hívja meg az egyesület központi elnöksége. Ezt a köz-gyűlést nem tarthatta meg az egyesület a szokásos időben, vagyis a nyári szünet előtt, minthogy akkor tájt az egyesület egész szervezetét és igazgatását leköltötte a debreceni *Augusta szanatórium* befejező és megnyitását célzó munkálatai, és az el-nökség ennek ünnepélyes megnyitásával vélte megtarthatni a nagygyűlést. Ezen szá-mítást azonban halomra döntötte, mert sok annyi mást, az időközben kitört hábo-ru, melynek első napján viszont azzal fogla-lták el az egyesületet, hogy intézményeit és pedig úgy a szanatóriumait mint tődö-beteg gondozó intézeteit a hadegészség-ügy szolgálatába állítsa és ehez képest át-szervezze. Igen természetes, hogy ezen rendkívüli körülmények között a közgyűlés ismét halasztást szenvedett. A fentjelzett napon megtartandó közgyűlés tárgyai a következők: 1. az igazgató tanács jelentése az 1913-ik évről, 2. az 1913. évi száma-madások előterjesztése, 3. a számvizsgáló bizottság jelentése, 4. jelentés az egyesü-let intézményeiről. A fenforogó rendkívüli viszonyoknál fogva a központi elnökség nincsen azon helyzetben, hogy a közgyűlés-se felutazó tagok részére kedvezményes vasuti jegyeket kieszközölhessen. Dr. From-mer Ignác.

— **Bars megye árvaszéke az elesettek gyer-mekeiért.** Vármegyénk árvaszéke felhívással fordult a községek előjáróságaihoz aszíránt, hogy kulassák fet azon jószívű családokat, melyek kezükbe venni hajlandók az eleset-tek kiskoru gyermekeinek jövendő sorsát. Tájékoztatásul közli az árvaszék azt is, hogy amennyiben a jótékonyaságot gyako-roló egyének nem lenne módjában a gyermekeket saját családjában felnevelni, de hajlandó megfizetni a neveléssel járó mérsékelt tartásdíjat, az árvaszék az ilyen gyermekeket az állami menhelyre utalja, a jötevőnek azonban megmarad a joga, hogy a gyermek tartását és nevelését ellenőrizze. Ez a mérsékelt tartásdíj a gyermek kora szerint havi 8—14 kor. között változik. Akik a magyar nemzet érdekeit párfogásuk-ba venni hajlandók, jelentkezzenek a köz-ségi (varosi) előjáróságánál.

— **A Lévai Apolló Mozgósínházban** a ka-rácsonyi ünnepek alatt naponkint délután és este lesznek előadások, naponta váltakozó műsorral. Vasárnap műsor szintén szépek igerkeznek. Főképpül egy társadalmi dráma, A titk, 4 felvonásban, kerül előadásra, A boldogság vonata címen pedig egy bájos, 3 felvonásos vígjáték ringatja a közönséget derült hangulatba. A pompás természeti felvétel a hét hegyiséget mutatja be. Szó-val ezek az előadások kellemes ünnepi szórakozást igernek.

— **Ménfedeztetési állomások.** A földmive-lésügyi miniszter Bars megye területén az 1915. évre a következő községekben állit-tat fel ménfedeztetési állomásokat: Alsó-szecsén 4, Aranyosmaróton 2, Garamda-máson 3, Garamszentgyörgyön 2, Gelet-neken 4, Nagysállón 6, Vámosladányban 2 és végül Zzelizen 2 ménnel.

Köszönet-nyilvánítások.

Simek Armin ur Lekéren szives volt a lévai izraelita nőegylet szegényei részére tiz zsák burgonyát adományozni. Fogadjá a nemes adakozó szegényeink nevében is őszinte köszönetünket.

Léva, 1914 december 23.

Deák Adolf
titkár.

Dr. Frommer Ignác
elnök.

Schmidt Kálmáné urnó, az egyesület lévai fiókjának társelnöke 30 koronát küldött azzal, hogy ezen összeget a „lévai tüdőszanatóriumban ápolat sebesült harczo-saink javára. karácsonyi ajándék vagy egyéb szükségletre legjobb belátáson szerint felhasználjam.“ Fogadjá nemesszívű társ-elnökünk a sebesültek nevében is fiókunk hálás köszönetét

Léva, 1914 december 24.

Dr. Frommer Ignác

**Német tanító ke-
restetik. Hol?
Megmondja a
kiadóhivatal.**

**Szilveszter-estéjén
jótékonycélu ka-
tonahangverseny
lesz mozgóképelőadással a
Városi színházban, a Léván
épülő barakk-kórházba érkező
lábbadozó katonák javára.**

**Vásári sátor
berendezés ládák-
kal együtt azonnal
eladó.**

Címe: özb. Adler Viktorné, Zseliz.

**Zöldség félék kap-
hatók Szilárd Hen-
rik bolgármentse-
rű kertészetéből
Honvéd utcai
lakásán**

Szenzációs műsor lesz a moziban!

TELEFON 12.

TELEFON 12.

Tüzifa

aprító és hasáb, porosz-
kőszén és pirszén

rendeléseket elfogad és házhoz szállít

BRAUN JÓZSEF ÉS FIA.

KOVALD fest, tisztít.

teli és gyászkalapokban állandóan nagy választék raktáron. Átalakítások jutányosan elkészítve.

A nagyérdemű közönség tudomására juttatom, hogy

Kovald Péter és Fia,

Budapest cs. és kir. szabadalmazott kelme-, fonál- és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó gyárának képviselőjét az itteni piacon új üzlethelyiségben Fischer Natál házában Grotte céggel szemben, folytatólag gyakorolom.

Amikor ezen vállalkozásomat a t. közönség figyelmébe ajánlom, további szíves számos megbízását kérem, melynek legfontosabb eszközését sürgősen fogantatosítom.

Tisztelettel

PINTÉR JÓZSA
női divatterme.

KOVALD fest, tisztít.

Használjunk hadisegélybélyeget!

Kóser füstölt hús virstli és szalámi áruda

Megnyílik december 15-én

Preisich Ignác Léva
Szepesy-utca 1. Malom átellenében.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekezünk, mert vörheny, kolera, kanyaró, typhus himlő és egyéb ragályos betegségek fokozottabb erővel léphetnek fel, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legjobb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **80 filléért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteggyógyítására, antiszeptikus kötözéseknél (sebekre és da-ganatokra) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irrigációra stb. n m denkor ajánlják.

LYSOFORM-

szappan

finom, gyenge pipereszappan, 1% lysoformot tartalmaz és antiszeptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőknel is: szépíti, megpuhítja és illatosítja teszi bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Darabja 1 korona.**

Fodormenta- Lysoform

erősen antiszeptikus hatása szájviz. Szájbűzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. **Eredeti üvege 1 kor. 60 fill.**

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában és ujabban a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „**Egészség és fertőtlenítés**” című érdekes könyvet.

Ahol lysoform nem volna kapható, oda közvetlenül is küldünk **6 kor. előzetes befizetés** esetén 3 üveg lysoformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

HOLZMANN BÓDOG DIVATÁRUHAZA LÉVA.

Téli katonai felszerelési

cikkek.

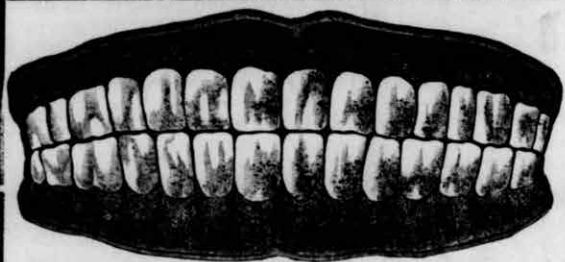
Szvaetter, teveszór mellény, Jaeger és teveszór ing és nadrág lábszárvédő, térd, has, ér, és talp melegítők.



Baránybőr mellények, hósapka, kötött és béleltbőrkecstyűk. — Teveszór takaró. Gúcsi pokróc. Óriási választék nyakkendőkből.

Karácsonyi Occasió.

Női divat cikkek mélyen leszállított áron.



Reményi Frigyes, fogműterme
LÉVÁN, Simor-utcza 6. sz.

Fogtömések aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével teljesen azonos porcellánból.	Fogkoronák, csapos fog hidak vagy egész fogsorok szájpádlás nélkül aranyból, platinból vagy porcellánból.	Fogkövek eltávolításra fogak fehéritések és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.
--	---	--

El ne felejtsek

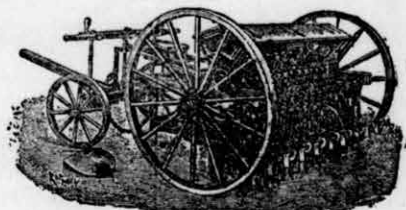


névjegyeinket Schulcz Ignác papirkereskedésében megrendelni. **Telefon 24.**

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

KNAPP DÁVIDNÁL, LÉVÁN.

Telefon szám 33.



Hofherr és Schrantz
Mayfarth P. és Tsa.
Bächer & Melichar

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motoros, állandóan üzemben láthatók * * * *

Működő jégszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak. Legjobb minőségű takarmánycamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

nyomatott. Schulcz Ignácnál Lévan.